

Informe final del Procés Participatiu de l'Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030

Barcelona, juny 2022

Índex

Introducció	3
Participació a la plataforma Decidim	4
Enquesta de l'Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030	4
Espais de debat a la plataforma Decidim	6
Trobades de debat participatiu	7
Conclusions	10
Annexes.....	11
Aportacions als debats de la plataforma Decidim	11
Informes de resultats de les trobades participatives	15
1. Alimentació i infància: de quina forma es pot garantir una alimentació saludable i sostenible en la infància i adolescència?	15
2. Fem créixer l'agricultura urbana a la ciutat.....	21
3. Justícia alimentària global.....	26
4. L'alimentació front a la crisi climàtica i ecològica	32
5. Al·lèrgies i intoleràncies alimentàries: com donar-hi resposta des de la perspectiva de les persones afectades?	41
6. Diversitats alimentàries: com s'articula l'alimentació sostenible amb la diversitat cultural de la ciutat?	45

Introducció

Una estratègia alimentària és una eina que defineix la visió, els objectius i les grans propostes i projectes que han de guiar la transformació del sistema alimentari d'un territori determinat en el futur més immediat i en el llarg termini.

La definició d'una estratègia alimentària contribueix a assolir els següents objectius:

- Posar en comú les experiències i posicionaments dels diversos agents que conformen el sistema alimentari.
- Generar un espai d'aprenentatge que ofereixi l'oportunitat de participació a grups socials i demandes que no estan sent cobertes per part del sistema alimentari.
- Determinar una visió compartida, transparent i integradora entre aquests agents.
- Concretar uns objectius comuns, dels quals es deriven una sèrie de grans propostes i projectes a dur a terme col·lectivament en els propers anys en l'àmbit de l'alimentació.
- Articular les accions dels diversos agents, generant sinergies i posant recursos i esforços en comú per abordar els grans reptes del sistema alimentari d'un territori definit, com la ciutat de Barcelona.

El procés de definició de L'Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030 és impulsat pel Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Política Alimentària de l'Ajuntament de Barcelona en col·laboració amb el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (PEMB) i s'emmarca en el projecte Barcelona Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible 2021.

Es tracta d'un procés en el que participen diversos agents de la quintuple hèlix: la societat civil, l'administració pública, el món científic, els mitjans de comunicació, i el teixit econòmic. Aquesta multiplicitat d'agents aporta la seva visió, expertesa, experiència i coneixements al procés amb la voluntat d'aglutinar veus i força, i poder així impulsar conjuntament la necessària transformació del sistema alimentari.

Per a l'elaboració d'aquesta Estratègia s'estan organitzant diversos espais de treball: un espai de plenari de ciutat, trobades de tipus sectorial o temàtic i un procés participatiu obert a la ciutadania, en el marc del qual es realitzen diverses trobades temàtiques.

Aquest document recull els resultats del procés participatiu obert amb la ciutadania. El procés participatiu s'ha estructurat en base a tres metodologies per a la participació:

- Espais de debat a la plataforma Decidim: a través dels comentaris i aportacions als espais de debats oberts per a cada objectiu de l'Estratègia.
- Enquesta de l'Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030: en la que la ciutadania, d'una forma fàcil i ràpida, podia indicar les seves majors inquietuds en relació a l'alimentació sostenible.
- Trobades de debat participatiu: es tracta de trobades de debat de tipus presencials en les que es pot abordar temàtiques d'una manera més concreta i directa.

A continuació es recullen els principals resultats del procés.

Participació a la plataforma Decidim

Enquesta de l'Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030

L'enquesta de l'Estratègia plantejada a través de la plataforma Decidim permetia que les persones poguessin prioritzar les línies d'acció i aportar idees de projectes a desenvolupar.

S'han recollit un total de 819 respostes a l'enquesta.

A nivell sociodemogràfic, el 80% de les persones que han respost l'enquesta eren dones, restant un 18% d'homes i un 2% de persones que s'identifiquen com a no binàries. La franja d'edat en què s'han recollit més respostes ha estat entre els 18 i 34 anys (un 57,4% de les respostes), seguida de la d'entre els 35-49 (26,6%). No s'ha aconseguit arribar a la franja d'edat de persones menors de 18 anys (1% de respostes) i les persones que han respost amb més de 65 anys també han estat escasses (2,6%).

A nivell de distribució territorial, el districte del qual s'han recollit més respostes ha estat l'Eixample (20,5%), seguit de Gràcia (13,3%) i Sants – Montjuïc (12,5%). Els districtes amb menor nombre de respostes han estat Nou Barris (3,9%) i Les Corts (4,2%).

A nivell de contingut de l'enquesta, a les persones participants se'ls ha demanat les seves preferències i implicació en relació als hàbits que poden transformar el sistema alimentari així com les línies d'accions que poden tenir un major impacte en aquesta transformació.

Els hàbits que s'identifiquen com a més prioritaris per a transformar el sistema alimentari són els següents:

1. Incrementar el consum de fruita i hortalisses fresques
2. Reduir el malbaratament alimentari
3. Reduir el consum d'aliments processats i rics en greixos saturats i sucres i sal
4. Reutilitzar o reduir envasos
5. Incrementar el consum de llegums
6. Garantir preus justos per les productores
7. Comprar aliments de temporada

A nivell de línies d'acció, les que s'han prioritzat en major mesura són les següents:

1. Reforçar el paper de les escoles com a espai clau per l'accés a una alimentació saludable i sostenible
2. Reduir el consum d'aliments que generen altes emissions amb efecte hivernacle
3. Protegir la biodiversitat i recuperar sòl fèrtil i varietats locals
4. Promoure polítiques públiques que garanteixin rendes suficients per accedir a una alimentació saludable i sostenible
5. Promoure una contractació i compra pública responsables que permetin incrementar la producció, venda i consum d'aliments de temporada, de proximitat i ecològics i la distribució en cadenes més curtes, justes i equilibrades
6. Fer incidència per desincentivar la publicitat enganyosa dels productes no saludables

7. Donar visibilitat a les empreses i productes que promouen el consum de productes de temporada, proximitat, ecològics i distribuïts en cadenes més curtes, justes i equilibrades
8. Generar coneixement sobre el sistema alimentari i els seus impactes

Finalment, si vinculem les línies d'acció prioritzades als objectius de l'Estratègia, s'identifica que la ciutadania considera important incidir principalment en l'Objectiu 3 - Promoure i defensar dietes saludables i sostenibles per totes les persones (18%); l'Objectiu 5 – Combatre l'emergència climàtica i la crisi d'extinció (17,95) i l'Objectiu 1 - Incrementar la producció, venda i consum d'aliments de temporada, de proximitat, ecològics i de pesca sostenible i la distribució en cadenes més curtes, justes i equilibrades (15%).

Espais de debat a la plataforma Decidim

Persones participants

El principal mecanisme de participació que planteja el procés en la plataforma és la realització d'aportacions en els espais de debat obert per a cada un dels objectius de l'Estratègia.

A través d'aquesta forma de participació hi ha hagut 19 usuaris diferents que han realitzat un total de 29 comentaris.

Aportacions i respostes

Els objectius han rebut diferent quantitat d'interacció. L'objectiu que ha recollit més aportacions ha estat l'Objectiu 3 (Promoure i defensar dietes saludables i sostenibles per totes les persones).

Objectiu a debatre	Aportacions recollida
Objectiu 1. Incrementar la producció, venda i consum d'aliments de temporada, de proximitat i ecològics i la distribució en cadenes més curtes, justes i equilibrades	0
Objectiu 2. Protegir i recuperar espais agraris urbans i periurbans	9
Objectiu 3. Promoure i defensar dietes saludables i sostenibles per totes les persones	9
Objectiu 4. Prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentari	6
Objectiu 5. Combatre l'emergència climàtica i la crisi d'extinció	5
Objectiu 6. Promoure un canvi cultural per a l'alimentació sostenible	5
Objectiu 7. Fomentar relacions justes dins la cadena alimentària	0
Objectiu 8. Coordinar i mobilitzar els agents del sistema alimentari per dur a terme accions concretes i avaluable, vinculades a estratègies existents	0
Total	34

Trobades de debat participatiu

Organització

S'han organitzat 8 trobades de debat participatiu, d'una hora i mitja de durada. Per a participar-hi es demanava a les persones que realitzessin la inscripció a través de la plataforma Decidim.

S'han organitzat les següents sessions:

- Agricultura urbana: Fem créixer l'agricultura urbana a la ciutat
- Justícia i vulnerabilitats (drets laborals): Aliments amb justícia social: com garantir els drets socials i laborals de les persones treballadores al sistema alimentari?
- Justícia i vulnerabilitats (relacions amb el sud global): Justícia alimentària global
- Joves i alimentació: Les nostres accions el nostre futur: el jovent transformant el sistema alimentari
- Alimentació i infància/adolescència: Alimentació i infància: de quina forma es pot garantir una alimentació saludable i sostenible en la infància i adolescència?
- Malalties alimentàries: Al·lèrgies i intoleràncies alimentàries: com donar-hi resposta des de la perspectiva de les persones afectades?
- Diversitat cultural i alimentació: Com s'articula l'alimentació sostenible amb la diversitat cultural de la ciutat?
- Emergència climàtica: L'alimentació front a la crisi climàtica i ecològica

Per al bon funcionament de les sessions s'ha comptat amb diversos materials:

- Presentació per a la sessió
- Fitxes de treball en idees
- Termòmetre de valoració de la sessió

L'estructura de les sessions, en general, va ser la següent:

15 minuts – Benvinguda i introducció al procés i a la sessió

20 minuts – Explicació dels objectius i metodologia de la sessió i del punt de partida

15 minuts – Dinàmica 1: Debat entorn de les preguntes per a la reflexió

30 minuts – Dinàmica 2: Aportació d'idees, línies de treball i posada en comú

10 minuts – Conclusions, properes passes i tancament de la trobada

Participació

A les trobades de debat participatiu s'hi han inscrit fins a 70 persones i hi han participat 50. Per manca d'inscripcions, hi ha hagut dues sessions que s'han hagut de cancel·lar (Joves i alimentació; Drets laborals).

El nombre de persones inscrites i les participants han estat les següents:

Sessió	Persones inscrites	Persones participants
Alimentació i infància: de quina forma es pot garantir una alimentació saludable i sostenible en la infància i adolescència?	10	4
Les nostres accions, el nostre futur: el jovent transformant el sistema alimentari	-	-
Fem créixer l'agricultura urbana a la ciutat	18	12
Justícia alimentària global	11	9
L'alimentació front a la crisi climàtica i ecològica	22	15
Aliments amb justícia social: com garantir els drets socials i laborals de les persones treballadores al sistema alimentari?	4	-
Al·lèrgies i intoleràncies alimentàries: com donar-hi resposta des de la perspectiva de les persones afectades?	4	2
Diversitats alimentàries: com s articula l alimentació sostenible amb la diversitat cultural de la ciutat?	11	8
Total persones inscrites	70	50

Aportacions

En la sessió es van realitzar dues dinàmiques per a la recollida d'aportacions. La primera dinàmica plantejava obrir el debat entorn a la temàtica en base al plantejament d'una o dues preguntes de reflexió.

En la segona dinàmica es demanava a les persones participants que poguessin emplenar unes fitxes de treball amb idees que puguin donar respostes concretes a les preguntes plantejades. Després, es compartien amb la resta del grup aquestes propostes.

El nombre d'aportacions recollit per sessions ha estat el següent:

Sessió	Dinàmica 1	Dinàmica 2
Alimentació i infància: de quina forma es pot garantir una alimentació saludable i sostenible en la infància i adolescència?	22	11
Fem créixer l'agricultura urbana a la ciutat	6	17
Justícia alimentària global	14	11
L'alimentació front a la crisi climàtica i ecològica	16	26

Al·lèrgies i intoleràncies alimentàries: com donar-hi resposta des de la perspectiva de les persones afectades?	11	7
Diversitats alimentàries: com s'articula l'alimentació sostenible amb la diversitat cultural de la ciutat?	8	26
Total aportacions	77	98

Per a poder conèixer el contingut del debat i les aportacions recollides en les sessions de debat es poden consultar els informes recollits en l'annex.

Conclusions

L'alimentació és un àmbit del qual les persones no en podem ser alienes donat que forma part del nostre dia a dia de forma essencial i, a més, ho fa a través d'un sistema alimentari en el que s'hi interrelacionen moltes persones i que té un fort impacte en el nostre planeta.

El procés participatiu de l'Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030 ha permès establir un espai de debat i mecanismes de participació per a què la ciutadania pugui implicar-se en la definició d'una Estratègia que vol definir quin ha de ser el camí per a què l'alimentació tingui cura de les persones i del nostre futur com a societat.

Els diferents espais de participació han permès recollir més de 1000 aportacions, que s'incorporen en el que serà el document final de l'Estratègia.

El procés d'elaboració de l'Estratègia continua després del procés participatiu amb la recollida d'aportacions d'altres administracions, àrees de l'Ajuntament, i una tercera trobada del Plenari de ciutat de l'Alimentació Sostenible. Durant els propers mesos es publicarà el document definitiu de l'Estratègia, que marcarà les properes passes per a la seva implementació.

Annexes

Aportacions als debats de la plataforma Decidim

- *Objectiu 2. Protegir i recuperar espais agraris urbans i periurbans*

Hi ha hagut un total de 9 comentaris.

En el debat d'aquesta temàtica les principals aportacions i missatges recollits són:

- Aprofitar (i condicionar) el sòl dels parcs existents per a començar a implantar zones de cultiu tant d'hortalisses com d'arbres i arbustos fruiters.
 - Aconseguir espais destinats a la construcció d'edificis i requalificar-los per a la producció d'aliments.
 - Produir aliments en els terrats de naus industrials, d'hospitals, etc., secundant des de l'ajuntament les iniciatives ciutadanes en aquest àmbit, especialment en aquells casos en què es necessiten inversions per a l'enfortiment de les infraestructura perquè puguin aguantar el pes de la terra (edificis antics).
 - Plantar fruiters als carrers, reduir al mateix temps el tràfic de vehicles de motor, i habilitar empreses que s'ocupin de recol·lectar la collita, comercialitzar-la (o distribuir-la) i mantenir aquests arbres.
 - Mecanismes per aprofitar la terra agrícola disponible i potenciar la Barcelona agropolitana.
 - Aprofitar l'espai entre els escocells dels arbres a les voreres com a espai de cultiu, o almenys, per a augmentar la vegetació i el sòl drenant de la ciutat.
 - Erradicar pràctiques administratives com: (1) arrencar les plantes que creixen al voltant dels arbres i que eviten la captura de CO₂, i (2) posar "protectors" metàl·lics als escocells per impedir el verd "salvatge".
-
- *Objectiu 3. Promoure i defensar dietes saludables i sostenibles per totes les persones*

Hi ha hagut un total de 9 comentaris.

En el debat d'aquesta temàtica les principals aportacions i missatges recollits són:

- Eliminar de les màquines expenedores dels edificis oficials o vinculats a l'Ajuntament de Barcelona el menjar processat substituint-lo per peces de fruita o aliments saludables. Limitar la venda de begudes refrescants i oferir aigua i, eliminar la possibilitat d'utilitzar sucres en màquines expenedores de cafès i infusions.
- Fer acords amb el comerç de proximitat i conscienciar a les noves generacions.
- Limitar la venda de productes alts en sucre i greixos saturats a menors d'edat en la rodalia de les escoles.

- Aplicar el codi “Nutri-Score” o un codi similar, en les etiquetes de preu dels expositors. Fer formació en els col·legis, casals d'avis i altres centres per a que coneguin el seu significat.
 - Crear, des de la Generalitat, un sistema propi d'etiquetat nutricional basat en criteris lògics, saludables i sostenibles.
 - Habilitar subvencions als productes saludables per incentivar l'alimentació saludable en sectors socioeconòmics baixos.
 - Pujar els impostos als aliments processats i de baixa qualitat nutricional així com als establiments que ofereixen menjar processat a preus baixos o incentivar la implementació d'opcions saludables en establiments com a cinemes, papereries o locals de joc per a nens.
 - Implementar el detall de la informació nutricional en els menús dels establiments que ofereixen menjar.
 - Establiments d'aliments (fruiteries, peixateries, carnisseries..) indicar país d'origen del producte i suprimir dels seus locals qualsevol altre producte com: brioixeria, snacks i begudes ensucrades.
 - Caldria prohibir en els supermercats col·locar la brioixeria, els dolços o snacks al costat de les caixes de cobrament.
 - Realitzar companyes, amb suport econòmic d'institucions, de productes saludables i sostenibles que no disposen pressupost per a publicitat i, eliminar de la televisió pública anuncis de productes malsans en les franges horàries de major audiència infantil o en canals infantils.
 - Fomentar que en els centres educatius i en altres serveis públics els menús siguin 100% amb productes de temporada, amb més proteïna vegetal i verdures i, en la mesura del possible, de proximitat i ecològics.
- *Objectiu 4. Prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentari*

Hi ha hagut un total de 6 comentaris.

En el debat d'aquesta temàtica les principals aportacions i missatges recollits són:

- Ajudar a les famílies de manera pràctica perquè no produeixin en excés i perquè tinguin la possibilitat de rebre una proposta d'un menú setmanal de fàcil adquisició, preparació i conservació.
- Fer una planificació, facilitar receptaris a les famílies per saber que fer amb les restes de menjar, donar directrius de conservació d'aliments, crear escoles de cuina públiques i gratuïtes i que puguin ser utilitzades per tothom.
- Promoure la planificació dels consums setmanals de fruita i verdura entre els ciutadans. Això permetrà als petits comerços de barri tenir una previsió de les quantitats de productes que necessiten els seus clients a la setmana i construir l'oferta basant-se en aquestes demandes, +10% per als imprevistos.

- Fer acords amb comerços i restauració perquè donin els aliments a persones en situació de vulnerabilitat.
- Proposar a les grans superfícies alimentàries i comerços, dissenyar un sistema per entregar a persones i entitats, els aliments en bon estat que vulguin llençar.
- Aprovar una llei contra el malbaratament alimentari dels supermercats per obligar a les superfícies de més de 400m² a crear contractes de donació amb entitats. Aquestes donacions han d'estar ben planificades perquè els aliments frescos puguin ser transformats de manera eficaç i destinats a col·lectius que puguin necessitar-los.

- *Objectiu 5. Combatre la emergència climàtica i la crisi d'extinció*

Hi ha hagut un total de 5 comentaris.

En el debat d'aquesta temàtica les principals aportacions i missatges recollits són:

- Realitzar una campanya per potenciar el consum de l'aigua de l'aixeta i reduir el consum de plàstics i envasos d'un sol ús.
- Invertir en I+D per a descobrir quines pràctiques agrícoles són més sostenibles i eficaces i, després, donar subvencions per a ajudar als agricultors a canviar els models de producció. Prenent com exemple l'estratègia de Califòrnia: <https://theclimatecenter.org/wp-content/uploads/2021/02/Vision-for-Carbon-Neutral-Agriculture-in-California-by-2030-1.pdf>
- Recolzar les activitats i actes que es fan als barris que afavoreixen combatre contra l'emergència climàtica. Es proposen les següents accions: la creació de Jardins Familiars, posar teulades solars i bancs a totes les parades de bus, posar més fonts d'aigua potable, fanals solars, plantar arbres fruiters a les places, fer més horts urbans i crear jardins comestibles

- *Objectiu 6. Promoure un canvi cultural per a l'alimentació sostenible*

Hi ha hagut un total de 5 comentaris.

En el debat d'aquesta temàtica les principals aportacions i missatges recollits són:

- Caldria aprofitar els centres i menjadors educatius per conscienciar als infants d'una alimentació sostenible i promoure activitats als centres escolars o extraescolars relacionades amb l'alimentació sostenible, la cuina o amb evitar el malbaratament alimentari.
- Repensar el llenguatge que s'utilitza en els etiquetatges. Els aliments saludables (ecològics, orgànics, bio, integrals, etc) no haurien d'etiquetar-se com a naturals/saludables, en canvi, la resta de productes (dolços, brioxeria, aliments processats) sí que haurien de rebre una etiqueta de malsans on es destaquin les quantitats de sucres afegits i/o les quantitats de sal, greixos, etc.

- Conscienciació i actuació a les escoles, universitats i altres espais públics amb serveis de cafeteria (hospitals, etc.) o que involucrin l'alimentació dels usuaris.
- Oferir en entitats pertanyents a l'Administració pública una oferta gastronòmica coherent amb els objectius que es debaten a l'estratègia. L'administració hauria de considerar valors com "enfortir les condicions de la pagesia local, així com regenerar la cultura alimentaria i la gastronomia local" al seleccionar l'oferta gastronòmica en les entitats on té competències.
- Per incidir en el malbaratament alimentari caldria que en els menjadors o cafeteries on l'administració pública tingui competències s'aprofitin els excedents d'aliments, això podria ser aplicable també en festivitats i fires.

Informes de resultats de les trobades participatives

1. Alimentació i infància: de quina forma es pot garantir una alimentació saludable i sostenible en la infància i adolescència?

[Document de resultats de la trobada "Alimentació i infància"](#)

Introducció

El procés d'elaboració de l'Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030, que es va iniciar a finals de 2021 i finalitzarà a la tardor de 2022, pretén identificar quins són els objectius estratègics prioritaris i compartits així com les línies a treballar perquè la ciutat pugui impulsar i assolir un sistema alimentari més sa, just i sostenible. Es tracta d'un procés en el que participen diversos agents de la quintuple hèlix: la societat civil, l'administració pública, el món científic, els mitjans de comunicació, i el teixit econòmic. Aquesta multiplicitat d'agents aporta la seva visió, expertesa, experiència i coneixements al procés amb la voluntat d'aglutinar veus i força, i poder així impulsar conjuntament la necessària transformació del sistema alimentari.

Per a l'elaboració d'aquesta Estratègia s'estan organitzant diversos espais de treball: un espai de plenari de ciutat, trobades de tipus sectorial o temàtic i un procés participatiu obert a la ciutadania, en el marc del qual es realitzen diverses trobades temàtiques com la que es detalla en aquest document de resultats.

El present document recull els resultats relatius a la trobada temàtica sobre "Alimentació i infància".

Data, horari i ubicació

24 de maig de 2022 de 17.30h a 19h a l'Aula 6 d'InnoBA - Barcelona Activa

Agenda de la sessió

17.10h a 17.35h: Benvinguda i introducció al procés i a la sessió

17.35h a 17.50h: Explicació dels objectius i metodologia de la sessió i del punt de partida de la sessió

17.50h a 18.10h: Dinàmica 1: Debat entorn a les preguntes per a la reflexió

18.10h a 18.45h: Dinàmica 2: Dinàmica d'identificació i priorització d'idees estrella

18.45h a 19.00h: Conclusions, properes passes i tancament de la trobada

Persones participants

Van assistir un total de 5 persones a la trobada, totes dones.

Resultats de la sessió

Dinàmica 1: Debat entorn a les preguntes per a la reflexió

L'objectiu de la dinàmica era generar un debat obert per recollir interessos i reflexions a través d'un conjunt de preguntes plantejades, per tal de donar resposta no només a les preguntes presentades, sinó també, proposar dificultats i reptes a superar, i experiències que ens poden inspirar. La dinàmica s'ha dividit en dues parts: s'entrega a cada persona la presentació perquè la puguin revisar durant 3 minuts i es fa una reflexió personal, i després s'obre el debat entorn a les preguntes per a la reflexió.

Preguntes plantejades:

- De quina forma es pot garantir una alimentació saludable i sostenible en la infància?
- Què creus que cal fer des de la ciutat per promoure i defensar dietes saludables i sostenibles per totes les persones?

Resultat del debat:

Es centra al voltant de la idea de trobar noves maneres de comunicar, divulgar i sensibilitzar a persones relacionades a la comunitat educativa per tal d'apropar a tota la ciutadania a través dels diferents espais comunitaris (com poden ser els centres d'atenció primària o els casals...).

Comunicació

- Es comenta que existeix un repte entorn a la sobreinformació i el bombardeig de publicitat confusa sobre l'alimentació, els diferents packagings i les normatives.
- Hi ha confusió a l'hora de la compra al voltant de paraules que segons les diferents èpoques s'utilitzen per parlar de alimentació: p. ex. saludable, sostenible, km 0, producte de proximitat.
- Es comenta la necessitat de fer un gir i valorar la "alimentació saludable" com normal i no com l'excepció.
- Es planteja el repte de trobar maneres de tenir en compte la diversa població de la ciutat de Barcelona per tal de no unificar les dietes i fomentar el respecte per les diferents cultures entorn als hàbits, costums i tipologies de famílies a l'hora d'entendre el menjar
- Es comenta la necessitat de crear una comunicació que apropi les generacions i trenqui amb creences generacionals
 - "el nen/a està molt prim!": generalment la gent gran acostuma a valorar el pes de manera positiva i acostuma a voler donar aliments amb greixos i sucre
 - "el nen té sobrepès": generalment la generació de pares/mares conscienciades segueixen unes dietes baixes en greixos i sucre
- Es comenta la necessitat de no responsabilitzar directament en els discursos de comunicació a les persones a l'hora d'integrar hàbits/costums donat que les diferents economies, realitats laborals, rutines familiars i cultures alimentàries, no sempre permeten assumir una cistella bàsica amb productes ecològics, de proximitat i elaborats a casa.

- Es transmet que les responsabilitats respecte a l'alimentació han de ser transversals i que haurien de començar per les administracions i les empreses del sector industrial.

Divulgació pedagògica des dels entorns educatius i comunitaris

Les persones participants estan d'acord en:

- L'oportunitat de què es pugui introduir el tema alimentació com un eix educatiu transversal/transdisciplinari i que les AFA'S puguin treballar conjuntament amb les escoles i les empreses de càterring i alimentació per tal de col·laborar per a millorar l'alimentació dels infants a les escoles.
- Es reconeix la necessitat de comprendre les limitacions dels equips educatius per incloure l'alimentació com un tema transversal en els activitats del centre i sobretot en el currículum educatiu.
- L'oportunitat que pot suposar poder arribar a les famílies a través de l'escola i fer difusió sobre hàbits alimentaris a altres espais comunitaris.
- La necessitat d'integrar en les escoles professionals formats o especialitzats en alimentació, i la necessitat de que puguin treballar integrats amb els diferents actors/es de la comunitat educativa.
- La necessitat d'ajudes econòmiques per nodrir les iniciatives i treballar amb recursos a llarg termini cap a l'alimentació sostenible.
- La necessitat d'optimitzar els recursos ja generats com ara les guies i materials pedagògics.

Sensibilització

Les persones participants estan d'acord en:

- La necessitat de fer accions que integrin diferents edats. El repte intergeneracional.
- El repte per a les famílies de cuinar sa i la necessitat d'apropar receptes que s'adaptin als temps/horaris i èpoques de l'any.
- Fomentar l'aprofitament de les matèries primeres per tal de no generar malbaratament.
- El repte de fer cadenes curtes per tal no incrementar el preu dels productes ja que "el transport és molt car". Promoure el consum de proximitat.

Referent al producte ecològic les persones participants estan d'acord en:

- La necessitat de recuperar i protegir el sector agrari ecològic (en les últimes dècades s'ha perdut el parc agrari)
- El repte que es planteja és què tot i que moltes persones volen consumir productes ecològics, no són accessibles a moltes famílies a causa del seu preu. Molts consumidors opten per productes de proximitat.
- La necessitat de protegir al petit comerç alimentari i els mercats.
- La necessitat d'afavorir les cooperatives de consum.
- La necessitat d'unificar els etiquetatges per tal d'ajudar a les persones consumidores a avaluar la compra.

Dinàmiques 2 i 3: Identificació i priorització d'idees

L'objectiu de la dinàmica era, a través de l'ús d'unes fitxes de treball, que les persones participants fessin aportacions que permetin donar una resposta concreta a les preguntes plantejades. La metodologia utilitzada s'ha basat en una primera part on les persones participants han omplert una o dues fitxes amb idees estella, i una segona part, on progressivament, les persones han anat presentant les seves propostes al grup. L'objectiu de l'activitat era realitzar una pluja i recollida d'idees, pel que els resultats que es mostren a continuació no són el consens de tot el grup i no es troben ordenades per prioritat.

Títol de la idea: Educació sobre alimentació dins del sistema educatiu

- Descripció: Impulsar l'educació i formació dins les escoles (en assignatures). Des dels infants a adolescents, sobre alimentació saludable i sostenible (teoria), incorporant aspectes pràctics com ara com llegir etiquetes o cuina.

Títol de la idea: Revisió de criteris plecs per serveis de menjador (escolar)

- Descripció: Mínims requisits de qualitat, que no es decideix tot per preu. Espai de formació, de descoberta culinària per l'alumnat. Formació per professionals cuina i menjador. Formació de les cuines i equipament. Eliminar l'oferta de productes processats i ultraprocessats en espais comunitaris.
- Agents clau:
 - Sector restauració
 - Sanitaris (nutricionistes, metges)
 - Departament d'Educació (regular)
 - AMPA /AFA
 - Administració/ Ajuntaments
 - Centres i clubs esportius municipals
 - Centres cívics
 - Museus

Títol de la idea: Formació a famílies a l'Atenció primària (en alimentació sana i sostenible)

- Descripció: Disseny accions formatives/divulgatives adreçades a personal atenció primària. Disseny de materials de suport.
- Agents clau:
 - Infermeres i personal sanitari en general
 - ASPB (+ESS)
 - Projectes vius: Xarxa XEF 2030

Títol de la idea: Tallers d'alimentació sostenible per gent gran

- Agents clau:
 - Casals gent gran
 - Professionals i nutricionistes

Títol de la idea: Potenciar la proximitat

- Descripció: Ajudes econòmiques pel sector dels productes de proximitat que es vegin reflectides en el preu final, per a què consumidors accedeixin a productes ECO i de proximitat.
- Agents clau:
Ajuntament de Barcelona
- Projectes vius: Guies d'alimentació

Títol de la idea: Sensibilització educació alimentació saludable i sostenible

- Descripció: A través de vídeos curts, imatges, veu, escrit, explicar què és l'alimentació saludable i sostenible i donar consells per fer-ho. Difusió en xarxes locals, socials, TV pública, etc.
- Agents clau:
Departament de comunicació
Ajuntament de Barcelona

Professionals nutricionistes i sanitaris

Títol de la idea: Formació assessorament a empreses de restauració col·lectiva per garantir la viabilitat de la transformació dels menjadors sostenibles escoles

- Disseny accions formatives /divulgatives adreçades a empreses de restauració de l'àmbit educatiu
- Agents clau:
Empreses expertes en formació
ASPB (+ESS)
- Projectes vius: BIOcanteen

Títol de la idea: Educació en la pagesia local

- Descripció: Portar als infants al camp, per conèixer d'on venen els productes/ matèries primeres i afavorir la vinculació i cultura de la terra.
- Agents clau:
Escoles
Hortes
AFA's

Títol de la idea: Taller de nutrició cuina bàsica a les escoles

- Descripció: Incloure tallers i accions sobre nutrició, cuina, cost compra bàsica per infants i adolescents, en el temps d'activitats dels menjadors.
- Agents clau:
Escoles
empreses de serveis
Professionals

AFA's

Títol de la idea: Sensibilització a les famílies en les escoles

- Descripció: Xerrades de nutricionistes (son habituals però per temes d'horaris no arriben a totes les famílies).
- Agents clau:
 - Escoles
 - Professionals
 - AFA's

Títol de la idea: Cuina de proximitat, saludables i sostenible a les administracions públiques, en esdeveniments i festivals promoguts per les AAPP i dirigits a la infància

- Descripció: Per tal de ser un exemple i donar coherència als objectius afavorint la pagesia i la cultura gastronòmica local.
- Agents clau:
 - Escoles
 - empreses de serveis
 - Professionals

Properes passes

- Visitar la web Decidim Barcelona per fer seguiment del procés.
- Les aportacions recollides en el procés participatiu es treballaran per a elaborar la versió definitiva de l'Estratègia.
- En els propers mesos es farà la presentació de l'Estratègia definitiva

2. Fem créixer l'agricultura urbana a la ciutat

Document de resultats de la trobada “Fem créixer l'agricultura urbana a la ciutat”

Introducció

El procés d'elaboració de l'Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030, que es va iniciar a finals de 2021 i finalitzarà a la tardor de 2022, pretén identificar quins són els objectius estratègics prioritaris i compartits així com les línies a treballar perquè la ciutat pugui impulsar i assolir un sistema alimentari més sa, just i sostenible. Es tracta d'un procés en el que participen diversos agents de la quintuple hèlix: la societat civil, l'administració pública, el món científic, els mitjans de comunicació, i el teixit econòmic. Aquesta multiplicitat d'agents aporta la seva visió, expertesa, experiència i coneixements al procés amb la voluntat d'aglutinar veus i força, i poder així impulsar conjuntament la necessària transformació del sistema alimentari.

Per a l'elaboració d'aquesta Estratègia s'estan organitzant diversos espais de treball: un espai de plenari de ciutat, trobades de tipus sectorial o temàtic i un procés participatiu obert a la ciutadania, en el marc del qual es realitzen diverses trobades temàtiques com la que es detalla en aquest document de resultats.

El present document recull els resultats relatius a la trobada temàtica sobre Agricultura urbana: “Fem créixer l'agricultura urbana a la ciutat!”

Data, horari i ubicació

31 de maig de 2022 de 17.30h a 19.00h a l'Aula Ambiental Bosc Turull

Agenda de la sessió.

17.30h a 18.05h: Benvinguda i introducció al procés i a la sessió.

18.10h a 18.15h: Explicació dels objectius i metodologia de la sessió i del punt de partida de la sessió.

18.15h a 18.25h: Dinàmica 1: Debat entorn de les preguntes per a la reflexió.

18.25h a 18.55h: Dinàmica 2: Aportació idees línies de treball i posada en comú.

18:55 a 19.00h: Conclusions, properes passes i tancament de la trobada.

Persones participants

Van assistir un total de 12 persones a la trobada, de les quals 5 eren estudiants d'un projecte vinculat a una entitat. En total eren 8 dones (66%) i 4 eren homes (33%).

Resultats de la sessió

Dinàmica 1: Debat entorn de les preguntes per a la reflexió

L'objectiu de la dinàmica era, a través d'un conjunt de preguntes plantejades, obrir el debat entre les persones participants per tal de donar resposta no només a les preguntes que es presentaven, sinó també, proposar dificultats i reptes a superar, i experiències que ens poden inspirar. La dinàmica ha consistit a fer llançar dues preguntes clau per a la reflexió personal, i després generar un debat entorn de les preguntes.

Es presenta l'estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030 i, per la estreta relació que té amb la temàtica, en aquesta sessió es presenta l'Estratègia d'agricultura urbana de Barcelona (EAU).

Preguntes plantejades:

- Què creus que cal fer des de la ciutat per protegir i recuperar espais per l'agricultura urbana?
- Quines accions es poden fer per impulsar el que planteja l'EAU?

Resultat del debat:

Legislació

- Es considera important revisar els requisits mediambientals al moment de donar llicències d'obra. Revisar l'eficiència energètica dels nous edificis.
- Caldria ampliar/modificar el marc legal per facilitar la creació de negocis en l'àmbit agroecològic. Especialment, en el cas de les llicències d'activitat de venda de productes alimentaris.
- Caldria ampliar la protecció d'espais agraris en l'àmbit urbà ja existents (ex. Finca La Ponderosa).

Conscienciació i aprenentatge

- Es podria facilitar espai a l'àmbit urbà i periurbà per a l'aprenentatge sobre agricultura i autoconsum. Generar espais verds a terrasses, terrats d'edificis, marquesines d'autobusos...que afavoreixin la biodiversitat a l'entorn urbà (ex.: espai per a cultiu d'abelles).
- Cal generar consciència sobre la crisi climàtica en grans esdeveniments de la ciutat o activitats que impliquin a moltes persones. Incidir en l'activitat turística.
- És important fer complir les mesures per a l'emergència climàtica, referendades per la ciutat de Barcelona en diferents compromisos municipals.

Dinàmica 2: Identificació i priorització d'idees

L'objectiu de la dinàmica era, a través de l'ús d'unes fitxes de treball, que les persones participants fessin aportacions que permetin donar una resposta concreta a les preguntes plantejades. La metodologia utilitzada s'ha basat en una primera part on les persones participants han omplert una o dues fitxes estrella, i una segona part, on progressivament, les persones han anat presentant les seves propostes al grup.

L'objectiu de l'activitat era realitzar una pluja i recollida d'idees, pel que els resultats que es mostren a continuació no són el consens de tot el grup i no es troben ordenades per prioritats.

Facilitar l'accés a espais de cultiu:

Títol de la idea: promoure i recuperar l'agricultura urbana del parc agrari del Llobregat i la finca La Ponderosa

- Descripció: aquests espais han de ser impulsats especialment per l'Ajuntament de Barcelona i els ajuntaments de cinturó metropolità de Barcelona.

Títol de la idea: Accés gratuït a terreny per al cultiu a la zona urbana i periurbana de Barcelona

- Descripció: facilitar l'accés a espais per cultivar, aportant la formació "in situ", si calgués, abans de cedir el terreny a la persona beneficiària.
L'accés a terreny públic amb una formació prèvia sobre agricultura ecològica garanteix la seguretat alimentària, l'absència de robatoris i el mal ús dels espais públics i cultivables.
- Agents clau: Ajuntament
Govern
Agents claus del municipi
Ciutadania

Títol de la idea: Facilitar informació

- Descripció: Fer més accessibles les oportunitats que existeixen per fer agricultura urbana a Barcelona.
- Agents clau: Ajuntament
Govern
Agents claus del municipi
Ciutadania

Títol de la idea: Promoure i professionalitzar els organitzadors de l'agricultura urbana a la ciutat. Comprar solars

- Descripció: Incentivar i invertir en l'agricultura urbana per promoure l'ocupació digna, no dirigir-la tan sols a persones voluntàries.
- Agents clau: Ajuntament
Govern
Agents claus del municipi
Ciutadania

Títol de la idea: Aturar el creixement urbà

- Descripció: No construir més habitatge nou. Fer servir terrats d'edificis per agricultura urbana.

- Projectes vius: Eduard Abbey; PHS tree tenders, Philadelphia; Casey trees, Washington DC.

Títol de la idea: Cooperativa agrícola en els terrats

- Descripció: Els propietaris dels terrats dels edificis cedeixen el dret d'ús a una empresa per al cultiu de verdures. A canvi, els propietaris reben verdures i una part dels beneficis econòmics obtinguts de l'ús de l'espai. Es fa necessari crear un tipus de llicència d'activitat per a la producció de vegetals/verdures.
- Agents clau: Comunitats de propietaris.
- Projectes vius: Brooklyn Grange Farm

Títol de la idea: Jardins/horts dels ciutadans

- Descripció: Fer horts on la ciutadania pugui plantar les seves pròpies verdures, flors...
- Agents clau: persones afectades pels deserts alimentaris

Títol de la idea: Xarxa de compostatge comunitari

- Descripció: Instal·lar compostadors a cada hort urbà o barri. Professionalitzar la feina dels mestres compostadors.

Títol de la idea: Promoure l'organització de mercats de pagès a cada barri o districte

- Descripció: Promoure l'organització de mercats de pagès en cada barri i districte de la ciutat i dinamitzar els espais tant de compostatge com de mercat de pagès.
- Agents clau: estudiants, activistes per al clima.

Sensibilització de la ciutadania sobre agricultura urbana, sostenibilitat i crisi climàtica

Títol de la idea: Incentivar la participació

- Descripció: Aconseguir que sigui millor la participació en els processos participatius.

Títol de la idea: Residència de pastors a Sant Llàtzer

- Descripció: el col·lectiu recuperem Sant Llàtzer té un projecte de rehabilitació de l'antic hospital. S'hi hauria de poder fer una residència de "regeneradors-agricultors-pastors" que treballarien pel parc natural de Collserola. També podria ser un Hub d'innovació ecològica.

Títol de la idea: Fer servir els grans esdeveniments per generar consciència mediambiental

- Descripció: Especialment en esdeveniments de tipus internacional (P. ex.: Mobile World Congress), fer consciència sobre la crisi climàtica actual, especialment sobre el perill d'extinció de les abelles i altres insectes.

Títol de la idea: Xarxa d'equipaments ambientals

- Descripció: Consolidar i ampliar la xarxa d'equipaments ambientals de la ciutat.
- Agents clau: Ajuntament de Barcelona, ciutadania, administració pública.

Títol de la idea: Ampliar l'ecotaxa

- Descripció: Ampliar la quantitat de l'ecotaxa per portar a terme accions de sostenibilitat cap als agents i comunitat, per fomentar la biodiversitat i agroecologia. Explicar als turistes perquè s'ha d'incrementar l'ecotaxa.
- Agents clau: Ajuntament de Barcelona i administració pública.

Títol de la idea: Educar al públic sobre problemes ambientals

- Descripció: amb l'educació al públic sobre temes mediambientals, se sentiran més motivats per solucionar-ho.
- Projectes vius: sistemes que recompensin les bones pràctiques mediambientals.

Títol de la idea: Unir a la comunitat per fer un gran canvi

- Descripció: unir a la comunitat el més possible per fer un gran canvi; integrar la natura a la vida quotidiana.

Títol de la idea: Permacultura per a la cura de Barcelona

- Descripció: Donar a conèixer a la ciutadania què és la permacultura.

Properes passes

- Visitar la web Decidim Barcelona per fer seguiment del procés.
- Les aportacions recollides en el procés participatiu es treballaran per a elaborar la versió definitiva de l'Estratègia.
- En els propers mesos es farà la presentació de l'Estratègia definitiva.

3. Justícia alimentària global

Document de resultats de la trobada "Justícia alimentària global"

Introducció

El procés d'elaboració de l'Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030, que es va iniciar a finals de 2021 i finalitzarà a la tardor de 2022, pretén identificar quins són els objectius estratègics prioritaris i compartits així com les línies a treballar perquè la ciutat pugui impulsar i assolir un sistema alimentari més sa, just i sostenible. Es tracta d'un procés en el que participen diversos agents de la quintuple hèlix: la societat civil, l'administració pública, el món científic, els mitjans de comunicació, i el teixit econòmic. Aquesta multiplicitat d'agents aporta la seva visió, expertesa, experiència i coneixements al procés amb la voluntat d'aglutinar veus i força, i poder així impulsar conjuntament la necessària transformació del sistema alimentari.

Per a l'elaboració d'aquesta Estratègia s'estan organitzant diversos espais de treball: un espai de plenari de ciutat, trobades de tipus sectorial o temàtic i un procés participatiu obert a la ciutadania, en el marc del qual es realitzen diverses trobades temàtiques com la que es detalla en aquest document de resultats.

El present document recull els resultats relatius a la trobada temàtica sobre "Justícia alimentària global".

Data, horari i ubicació

1 de juny de 2022 de 17.30h a 19h a l'Aula 2 d'InnoBA - Barcelona Activa

Agenda de la sessió

17.30 h a 17.50 h: Benvinguda i introducció al procés i a la sessió

17.50 h a 17.55 h: Explicació dels objectius i metodologia de la sessió i del punt de partida de la sessió

17.55 h a 18.15 h: Dinàmica 1: Debat entorn de les preguntes per a la reflexió

18.15 h a 18.50 h: Dinàmica 2: Dinàmica d'identificació i posada en comú d'idees estrella.

18.50 h a 19.00 h: Conclusions, properes passes i tancament de la trobada

Persones participants

Van assistir un total de 9 persones a la trobada. Del total d'assistents 3 (33%) eren homes i la resta dones (66%).

Resultats de la sessió

Dinàmica 1: Debat entorn a les preguntes per a la reflexió

L'objectiu de la dinàmica va ser generar un debat obert per recollir interessos i reflexions a través d'un conjunt de preguntes plantejades, per tal de donar resposta no només a les preguntes presentades, sinó també, proposar dificultats i reptes a superar, i experiències que ens poden inspirar. La dinàmica s'ha dividit en dues parts: s'entrega a cada persona la presentació perquè la puguin revisar durant 3 minuts i es fa una reflexió personal, i després s'obre el debat entorn a les preguntes per a la reflexió.

Pregunta plantejada:

- Des del teu punt de vista, què creus que cal fer per desenvolupar un model d'alimentació sostenible que també generi justícia alimentària a nivell global?

Resultat del debat:

Creació de programes

- Cal remarcar la necessitat d'entendre les diferents escales i actors/es que intervenen i que haurien d'intervenir per a garantir l'accés a l'alimentació a les persones. L'alimentació com un bé públic de primera necessitat, no un bé de consum subjecte a les fluctuacions del mercat capitalista.
- És important que "l'alimentació" i els programes de justícia global siguin coherents amb els programes de les administracions.
- L'alimentació ha de ser tractada com un tema local amb repercussió global i viceversa, per tal d'equilibrar temes pràctics i teòrics sobre l'accés a l'aliment i que a escala política es tracti en les agendes internacionals i locals.

Educació i formació

- Es podria fer un procés per acompanyar el canvi i apropar-lo, des de diferents disciplines, per a crear una cultura alimentària.
- Hi ha la necessitat de crear programes de formació en el sector agrari i que puguin ser una oportunitat per a persones en situació de vulnerabilitat (ex. en situació de carrer o migració).

Accés als aliments

- L'accés a l'alimentació no pot estar determinat pel "mercat".
- Hi ha la necessitat d'un pressupost alimentari.
- S'ha de garantir l'accés a aliments de qualitat (en termes de salut i criteris socials i mediambientals).
- És necessari donar suport al sector de la pagesia.

Economia social i solidària

- Les apostes per comerç just no sempre són aliments de consum bàsic (café i cacau).

Legislació

- Es comenta de la necessitat de crear legislacions que protegeixen a les persones que fan treball de temporers.
- Cal que hi hagi un equilibri entre les qüestions pràctiques de l'accés a l'aliment i l'etiquetatge. "Com a consumidores sentim que hem de fer un màster per a entendre les etiquetes".
- Es podria fer una revisió dels criteris d'etiquetatge de producció ecològica i sostenible: Analitzar situacions com ara un productor local de producte eco, però que comercialitza en un altre continent.
- Cal recuperar i protegir el sector agrari ecològic.

Dinàmica 2 i 3: Identificació i priorització d'idees

L'objectiu de la dinàmica era, a través de l'ús d'unes fitxes de treball, que les persones participants fessin aportacions que permetin donar una resposta concreta a les preguntes plantejades. La metodologia utilitzada s'ha basat en una primera part on les persones participants han omplert una o dues fitxes amb idees estella, i una segona part, on progressivament, les persones han anat presentant les seves propostes al grup.

L'objectiu de l'activitat era realitzar una pluja i recollida d'idees, pel que els resultats que es mostren a continuació no són el consens de tot el grup i no es troben ordenades per prioritat.

Polítiques alimentàries

Títol de la idea: Coherència de la política alimentària en relació amb la força laboral migrada en el sector alimentari.

- Descripció: tenir en compte la situació de les persones migrades temporeres en el sector alimentari i representar les seves necessitats i desitjos en el disseny de les polítiques i involucrar-les en el procés.
- Agents clau:
 - Persones migrades
 - Representants polítics.

Títol de la idea: ser coherent dins de la contractació pública amb el plantejament de la justícia alimentària i aplicar eines existents.

- Descripció: Existeixen eines per avançar cap a una alimentació més justa i sostenible, però cal avaluar com s'utilitzen i replicar models d'èxit, enfortir mecanismes de control de compliment (clàusules, etc).
- Projectes vius: licitacions de +SAD menjadors escolars a Pamplona, Ajuntament en col·laboració amb CPAEN (Consejo Producción Ecológica de Navarra).

Títol de la idea: Fomentar clàusules en coherència amb les polítiques de justícia global i alimentària en la contractació pública

- Descripció: Fer una auditoria social de les contractacions i tenir òrgans de decisió de l'Ajuntament amb la comunitat.
- Projectes vius: Països Baixos, Bolívia, Països Escandinaus.

Títol de la idea: Renúncia de col·laboració de les entitats i empreses irresponsables

- Descripció: Generar polítiques públiques que no impedeix a les comunitats del sud global a desenvolupar la seva sobirania alimentària: patents, drets d'autor, polítiques comercials i neocolonials.
- Agents clau:
 - Tècnics municipals
 - Polítics
 - Institucions

Responsabilitat social i corporativa

Títol de la idea: Mecanismes per afavorir la distribució de producció local.

- Descripció: Aplicació de mecanismes per afavorir la distribució de producció local, com ara: incentius econòmics, rebaixa d'impostos, facilitar espais gratuïts per a la distribució, subvencionar el transport.
- Agents clau:
 - Ajuntament de Barcelona
 - Productors
 - Consumidor.

Títol de la idea: Drets laborals

- Descripció: Promoure projectes que garanteixin l'acollida i el respecte de drets laborals de persones migrades i projectes d'inserció social laboral.
- Agents clau:
 - CEHDA Ghana
 - Fruita amb justícia social
 - ES IM-Perfect (Espigoladors)
 - Diomcoop
 - Mescladís

Comunicació i sensibilització

Títol de la idea: Campanya d'eliminació de plàstics en la distribució de l'aliment.

- Descripció: Regulació de l'ús del plàstic a través d'incentius, ajudes a empreses que no facin servir plàstic per a la distribució de l'aliment.
- Agents clau:
 - Ajuntament de Barcelona

Generalitat de Catalunya

Títol de la idea: Generació de consciència crítica en el consum d'aliments

- Descripció: donar suport a projectes que promouen l'educació per la justícia global en relació amb el sistema alimentari i el marc polític de la sobirania alimentària com ara apps o projectes d'educació per la justícia global de l'àmbit educatiu.
- Projectes vius:
 - CEHDA Ghana
 - Plantem-nos, Espigoladors

Títol de la idea: Promoure el comerç just

- Descripció: Promoure certificacions que garanteixen els drets humans i laborals de les camperoles i respectin el medi ambient. Compra pública socialment responsable. Campanyes de sensibilització. Coherència política.
- Agents clau:
 - Lacoordi
 - Desos
 - Oxfamintermon
- Projectes vius: Ciutats pel comerç just

Títol de la idea: Promoure banca ètica.

- Descripció: reforçar les banques ètiques i deixar de donar suport a la banca tradicional que especula amb aliments.
- Projectes vius: Fets, Fiare/Coop 57, Lacoordi.

Legislació

Títol de la idea: Limitar l'accés i els rols de les grans transnacionals que vulneren DDHH i ambientals a Barcelona o arran del món.

- Descripció: Polítiques de promoció de consum i producció local, de cooperatives i de petits productors. Limitar la presència d'empreses transnacionals que han vulnerat drets humans/ambientals arran del món (ex.: pesca al Senegal, Bunge Cargill).
- Agents clau:
 - Grain
 - Justícia alimentària
 - Ecologistes en acció
 - ODG
 - Novacat
- Projectes vius: inserció Sociolaboral

Properes passes

- Visitar la web Decidim Barcelona per fer seguiment del procés.
- Les aportacions recollides en el procés participatiu es treballaran per a elaborar la versió definitiva de l'Estratègia.
- En els propers mesos es farà la presentació de l'Estratègia definitiva

4. L'alimentació front a la crisi climàtica i ecològica

Document de resultats de la trobada “Emergència climàtica”

Introducció

El procés d'elaboració de l'Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030, que es va iniciar a finals de 2021 i finalitzarà a la tardor de 2022, pretén identificar quins són els objectius estratègics prioritaris i compartits així com les línies a treballar perquè la ciutat pugui impulsar i assolir un sistema alimentari més sa, just i sostenible. Es tracta d'un procés en el que participen diversos agents de la quintuple hèlix: la societat civil, l'administració pública, el món científic, els mitjans de comunicació, i el teixit econòmic. Aquesta multiplicitat d'agents aporta la seva visió, expertesa, experiència i coneixements al procés amb la voluntat d'aglutinar veus i força, i poder així impulsar conjuntament la necessària transformació del sistema alimentari.

Per a l'elaboració d'aquesta Estratègia s'estan organitzant diversos espais de treball: un espai de plenari de ciutat, trobades de tipus sectorial o temàtic i un procés participatiu obert a la ciutadania, en el marc del qual es realitzen diverses trobades temàtiques com la que es detalla en aquest document de resultats.

El present document recull els resultats relatius a la trobada temàtica sobre Emergència climàtica.

Data, horari i ubicació

2 de juny de 2022 de 17.00h a 19.00h al Casal de Barri Pou de la Figuera

Agenda de la sessió

17.00h a 17.10h: Benvinguda i introducció al procés i a la sessió

17.10h a 17.20h: Explicació dels objectius i metodologia de la sessió i del punt de partida de la sessió

17.20h a 18.00h: Dinàmica 1: Debat entorn a les preguntes per a la reflexió

18.00h a 18.50h: Dinàmica 2: Dinàmica d'identificació i priorització d'idees estrella

18.50h a 19.00h: Conclusions, properes passes i tancament de la trobada

Persones participants

Van assistir un total de 15 persones a la trobada, de les quals 5 eren dones (33%), i 10 eren homes (67%).

Resultats de la sessió

Dinàmica 1: Debat entorn a les preguntes per a la reflexió

L'objectiu de la dinàmica era, a través d'un conjunt de preguntes plantejades, obrir el debat entre les persones participants per tal de donar resposta no només a les preguntes que es presentaven, sinó també, proposar dificultats i reptes a superar, i experiències que ens poden inspirar. La dinàmica s'ha dividit en dues parts, 2-3 minuts de reflexió personal, i després el debat entorn a les preguntes per a la reflexió.

Preguntes plantejades:

- Com podem reduir l'impacte del model alimentari en l'emergència climàtica i la crisi de biodiversitat?
- Quins són els principals reptes per reduir el consum de carn de ramaderia intensiva industrial i alhora donar suport a sistemes de ramaderia extensiva - ecològica i com podem pensar estratègies conjuntes per abordar-los? Donat la sensibilitat que desperta aquest tema: quines alertes i elements cal tenir en compte?

Resultat del debat:

- S'opina que s'ha de canviar el nostre consum i els nostres hàbits alimentaris, sobretot aquells que estan relacionats amb el consum de peix i de carn a través de la indústria i els grans productors. Hem de ser responsables i conscients de l'impacte del nostre consum.
- Tot i això, una participant remarca que ell té la voluntat de contribuir aquest canvi i modificar els seus hàbits alimentaris, però un problema i repte alhora que planteja són les barreres econòmiques.
- També es creu que l'estratègia ha reivindicar no només el canvi en el ciutadà, sinó també una transformació de tant el sistema econòmic com alhora el funcionament actual de la societat, que són clarament no sostenibles.
- La pesca és un element fonamental i ha de ser tractada en aquesta estratègia. Un problema relacionat és la crisi de biodiversitat animal que estem patint avui en dia, aquest és un problema clau, i que alhora afecta a la salut planetària.
- És rellevant definir l'impacte actual del sistema alimentari al país, i per tant, quina és la situació actual que ens trobem ara mateix i el seu impacte a la nostra societat. Tenint aquestes dades, el nostre discurs i el potencial de sensibilització serà més gran i més capaç de convèncer de la rellevància d'actuar.
- Actualment, les dades que tenim són mundials, tot i això, sabem que l'actual sistema alimentari representa el 23% de les emissions totals de gasos de carboni. D'aquest total, un 18%, d'aquest 23% és generat per la indústria de ramaderia intensiva.
- Una millor definició de la situació actual, també permetria tenir més eina per demanar actuacions a les grans empreses contaminadores. La petjada de carboni a Barcelona de les diferents baules del sistema alimentari pot ser molt interessant per interpretar en quina part de la cadena hem d'actuar més urgentment.
- A nivell individual, les persones que som aquí, ja estem convençudes, però el paper important és la capacitat d'incidir des de les administracions públiques i d'aquelles entitats que tenen força per fer actuar a les grans empreses i prendre

mesures. És en aquest punt o la comunicació i la manera de fer-ho és molt important.

- També s'ha d'intentar reduir la incidència que tenen les grans empreses en la comunicació de realment la urgència climàtica, que pot tendir a reduir o infravalorar la rellevància dels fets..
- Considerem que és important que les administracions es posin d'acord en un pla real i implementables d'actuació, per tal de generar un resultat visible, i que no es quedi en l'estudi i la definició d'estratègies d'actuacions, aquests només han de ser primers passos.
- Es requereix també una política agrícola més potent a la zona de l'AMB i de Barcelona, el subministrament de productes de proximitat, sostenibles i ecològics ha de ser més fàcil, i si hi ha demanda, també ha de ser superior en quantitat.
- Un altre tema rellevant és el consum d'aigua que es fa a la ciutat, i sobretot, també saber quines activitats econòmiques fan aquest ús principal. De vegades manca informació o dades, l'Ajuntament ha de canalitzar millor la informació. És important la informació, però també la formació
- També hem de tenir en compte, que el propi canvi climàtic també força a la cadena alimentària a adaptar-se. Potser, el discurs ha d'encarar-se cap a quin és l'impacte a les pròpies persones individuals.
- La possibilitat de crear un espai de governança que sigui la "taula d'alimentació sostenible" on s'aconsegueixi posar tots els agents rellevants en un mateix espai i que d'aquesta manera, es pugui definir una línia d'actuació clara i es faci un seguiment de la situació.
- Remarcar el rol que té l'alimentació en l'impacte ambiental, per posar en valor, que el seu impacte és fins i tot superior al sector de transport a la ciutat o altres activitats econòmiques.
- Possibilitat de pedagogia del decreixement, entendre aquests conceptes, i alhora intentar-la connectar amb la realitat del dia a dia.

Dinàmica 2: Identificació i priorització d'idees

L'objectiu de la dinàmica era, a través de l'ús d'unes fitxes de treball, que les persones participants fessin aportacions que permetin donar una resposta concreta a les preguntes plantejades. La metodologia utilitzada s'ha basat en una primera part on les persones participants han omplert una o dues fitxes estrella, i una segona part, on progressivament, les persones han anat presentant les seves propostes al grup.

L'objectiu de l'activitat era realitzar una pluja i recollida d'idees, pel que els resultats que es mostren a continuació no són el consens de tot el grup i no es troben ordenades per prioritat.

Campanyes de sensibilització de la ciutadania i promoció de l'alimentació saludable

Títol de la idea: Vacances molt lluny? Inverteix en menjar sostenible i saludable

- Descripció: Campanya de sensibilització cap a la reorientació de recursos
- Agents clau:
 - Ajuntament de Barcelona

Títol de la idea: Concursos mediambientals

- Descripció: Generar promoció i concursos a aplicar a Barcelona. Dos possibilitats: tecnologia i coneixement
- Agents clau:
 - Escoles
 - Universitats

Títol de la idea: Fer un concurs de menú zero emissions en restaurants i escoles

- Descripció: Organitzar una vegada a l'any un esdeveniment on molts restaurants participants vagin proposant els seus menú zero emissions, amb l'objectiu indirecte de sensibilitzar els restaurants i els consumidors.
- Agents clau:
 - Restaurants
 - Escoles de cuina
- Projectes vius:
 - Es va iniciar un projecte similar a França fa uns anys

Títol de la idea: Fer campanyes publicitàries sobre l'alimentació saludable i sostenible

- Descripció: Organitzar campanyes publicitàries a través de diversos mitjans: TV, radio, xarxes, youtubers, influencers, etc.
- Agents clau:
 - Ajuntament de Barcelona
 - Mitjans de comunicació
- Projectes vius:
 - Estratègia d'alimentació sostenible

Títol de la idea: Apropiar l'alimentació saludable i sostenible a tots els barris

- Descripció: Fomentar que a tots els barris hi hagin mercats, comerços amb alimentació saludable i sostenible i de proximitat
- Agents clau:
 - Ajuntament de Barcelona
 - Comerç
- Projectes vius:
 - Mercats municipals

Títol de la idea: Comunicar el decreixement inevitable, desitjable i cooperatiu, i fer-ho en l'àmbit d'alimentació sostenible i vinculat a lluites concretes. Dada bàsica: l'aliment a Barcelona té més petjada ecològica que el transport

- Descripció: És el moment de fer del defecte virtut, ja que el declivi de recursos és inevitable, però al mateix temps és desitjable. L'experiència ens diu que només quan es contrau el metabolisme econòmic, hi ha reducció.
- Agents clau:
 - Alcaldessa
 - Actors mediàtics
- Projectes vius:
 - Divulgadors/divulgadores

Títol de la idea: Promoure entorns alimentaris sostenibles i saludables

- Descripció: Basats en producte de temporada, de proximitat, cadena curta, i tenint en compte els factors que condicionen les dietes (accessibilitat)
- Agents clau:
 - Diferents departaments de l'Ajuntament de Barcelona
 - ASPB
 - Urbanisme i serveis socials
 - Comerciants de botigues de barri
 - Cooperatives de Consum

Títol de la idea: Escoles i centre que depenen de l'Ajuntament: exemples de sostenibilitat

- Descripció: Millora d'eficiència energètica i un menjador amb menys proteïna animal i productes de temporada i proximitat
- Agents clau:
 - Direccions (equips directius) de les escoles
 - Ajuntaments – inversions + manteniment + decisió de les empreses de subministrament

Producció de proximitat i baixa en emissions

Títol de la idea: Promoure cadenes curtes de comercialització

- Agents clau:

- Mercabarna
- Mercats
- Botiguers
- Consumidors

Títol de la idea: Arribar a públics menys conscienciats

- Descripció: Treballar conjuntament amb grans espais (centres comercials, eixos comercials, supermercats) per tal de crear consciència i treballar per a un canvi d'hàbits.
- Agents clau:
 - Centres comercials, eixos comercials, supermercats

Títol de la idea: L'alcaldeessa promou el decreixement

- Descripció: L'evidència científica en relació amb d'emergència climàtica demostra que el creixement és incompatible amb la transformació econòmica requerida per donar resposta a la situació urgent.
- Agents clau:
 - Alcaldessa
- Projectes vius:
 - Incidència política

Títol de la idea: Distribució d'aliments a través de TMB

- Descripció: Utilitzar vies de Renfe, Metro, i autobusos per distribuir les compres de mercabarna. Fer arribar vies del eix mediterrani a Mercabarna.

Títol de la idea: Pla emissions zero a empreses alimentàries

- Descripció: Obligar a les empreses a què tinguin plans per aconseguir emissions 0 l'any 2030
- Projectes vius:
 - Pla d'Oxfam Intermon: lluitat contra el canvi climàtic de manera local i global

Títol de la idea: Promoure un cinturó agropolità per ampliar la seguretat alimentària

- Descripció: Generar un cinturó per mitigar i al mateix per adaptar-se, cinturó regeneratiu. Cal coordinar diferents administracions i convertir-ho en reivindicació mediàtica.
- Agents clau:
 - AMB
 - PEMB
 - Diputació
 - Generalitat
 - XMSS

- Estat Espanyol
- Projectes vius:
 - Totes les experiències locals metropolitanes de co-producció agrícola i ramadera com espais test St. Vicenç, Contracte Agrari Collserola, etc.

Títol de la idea: Donar a conèixer projectes de ramaderia extensiva que capta CO2

- Descripció: Existeixen projectes i estudis que ho avalen, de ramaderia extensiva que han calculat el terreny que es necessita perquè un número X de vaques pasturin per l'herba durant un any. És en aquest punt que s'aconsegueix que l'herba i les seves arrels captin un percentatge similar al CO2 que produeixen les pròpies vaques.
- Agents clau:
 - Ramaders extensius
 - Estudis científics

Títol de la idea: Augmentar la diversitat dels cultius, reduint el monocultiu

- Descripció: Disminució de les zones de monocultiu afavorint l'existència de diferents cultius i recuperació de les espècies autòctones que estan en perill d'extinció
- Agents clau:
 - Institucions
 - Pagesos
 - Empreses del camp
- Projectes vius:
 - Associacions i grups que recuperen llavors

Títol de la idea: Taula d'alimentació sostenible

- Descripció: Grup de treball amb agents claus del sector alimentari per compartir bones pràctiques que ja s'estan desenvolupant i que es comprometen a treballar per una alimentació més sostenible, reduir la petjada ecològica
- Agents clau:
 - Agròpolis
 - Ajuntament de Barcelona
- Projectes vius:
 - Ja hi ha experiència de la Taula plàstic zero que es coordina des de l'Oficina del Canvi Climàtic i Sostenibilitat (Barcelona + Sostenible)

Estudi, mapeig i difusió de les emissions en el sistema alimentari

Títol de la idea: Informació petjada ecològica dels productes alimentaris

- Descripció: Exigir especialment a les grans empreses quina petjada ecològica estan generant els seus productes. Promocionar aquells productes amb un impacte ecològic menor en tota la cadena de producció.
- Agents clau:

- Administracions públiques
- Grans empreses agroalimentàries
- Supermercats
- Projectes vius:
 - Moviment de comerç just

Títol de la idea: Estudi per quantificar la petjada de carboni del peix que es consumeix a Barcelona

- Agents clau:
 - Centres de Recerca
 - Universitats
 - Ajuntament

Declaració d'emergències

Títol de la idea: Declaració de l'emergència climàtica

- Descripció: La situació econòmica i política actual és una crisi alimentària imminent, cosa per la qual s'ha d'impulsar la sobirania alimentària i la transformació econòmica corresponent
- Agents clau:
 - Ajuntament de Barcelona
 - Entitats compromeses
- Projectes vius:
 - Crisi econòmica que empitjora contínuament

Títol de la idea: Declaració de l'emergència alimentària

- Descripció: La situació econòmica i política actual és una crisi alimentària imminent, cosa, per la qual s'ha d'impulsar la sobirania alimentària, i la transformació econòmica corresponent
- Agents clau:
 - Ajuntament
 - Entitats
- Projectes vius:
 - Crisi econòmica que empitjora contínuament

Foment del reaprofitament i reducció del consum

Títol de la idea: Circular gos

- Descripció: Snack per a gossos i gats fets amb aliments reaprofitables i residus del consum humà
- Projectes vius:
 - Circulagos Leka

Títol de la idea: Reduir envasos en la indústria alimentària

- Descripció: Fer de lobby per treballar en la responsabilitat ampliada dels productes amb les grans cadenes de supermercat i les grans agroindústries. També a nivell polític nacional i europeu.
- Agents clau:
 - Cadenes de supermercats
 - Agroindústries
 - Agències de residus

Títol de la idea: Reduir la producció amb propostes clares de les institucions

- Descripció: Reduir la producció de les grans empreses, tant de vegetals com animals, i productes facturats a on les institucions amb les empreses establint les lleis i controls necessaris. Fent això, es reduirien part de les emissions.
- Agents clau:
 - Institucions municipals, estatals,
 - Empreses productives
- Projectes vius:
 - Municipis de muntanya

Altres propostes

Títol de la idea: Restriccions

- Descripció: Restriccions en el sector d'hosteleria, begudes individuals en ofertes de menú, peix en ofertes de menú i més dies de menú sense peix.
- Agents clau:
 - Gremis

Títol de la idea: Dotar de recursos i espais a projectes ja existents

- Descripció: Des de l'Ajuntament dotar de recursos econòmics i materials per impulsar projectes relacions amb l'alimentació sostenible ja existents o que estiguin en fase incipient. Que a totes les subvencions es creí un espai per a pujar per a projectes relacionats amb l'alimentació.
- Agents clau:
 - Ajuntament de Barcelona
- Projectes vius:
 - Impulsem el què fas
 - Agròpolis

Properes passes

- Visitar la web Decidim Barcelona per fer seguiment del procés.
- Les aportacions recollides en el procés participatiu es treballaran per a elaborar la versió definitiva de l'Estratègia.
- En els propers mesos es farà la presentació de l'Estratègia definitiva

5. Al·lèrgies i intoleràncies alimentàries: com donar-hi resposta des de la perspectiva de les persones afectades?

Document de resultats de la trobada "Malalties alimentàries"

Introducció

El procés d'elaboració de l'Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030, que es va iniciar a finals de 2021 i finalitzarà a la tardor de 2022, pretén identificar quins són els objectius estratègics prioritaris i compartits així com les línies a treballar perquè la ciutat pugui impulsar i assolir un sistema alimentari més sa, just i sostenible. Es tracta d'un procés en el que participen diversos agents de la quintuple hèlix: la societat civil, l'administració pública, el món científic, els mitjans de comunicació, i el teixit econòmic. Aquesta multiplicitat d'agents aporta la seva visió, expertesa, experiència i coneixements al procés amb la voluntat d'aglutinar veus i força, i poder així impulsar conjuntament la necessària transformació del sistema alimentari.

Per a l'elaboració d'aquesta Estratègia s'estan organitzant diversos espais de treball: un espai de plenari de ciutat, trobades de tipus sectorial o temàtic i un procés participatiu obert a la ciutadania, en el marc del qual es realitzen diverses trobades temàtiques com la que es detalla en aquest document de resultats.

El present document recull els resultats relatius a la trobada temàtica sobre Malalties alimentàries.

Data, horari i ubicació

08 de juny de 2022 de 17.30 a 19h Centre Cívic Urgell

Agenda de la sessió

17.30h a 17.35h: Benvinguda i introducció al procés i a la sessió

17.35h a 17.50h: Explicació dels objectius i metodologia de la sessió i del punt de partida de la sessió

17.50h a 18.10h: Dinàmica 1: Debat entorn a les preguntes per a la reflexió

18.10h a 18.50h: Dinàmica 2: Dinàmica d'identificació i priorització d'idees estrella

18.50h a 19.00h: Conclusions, properes passes i tancament de la trobada

Persones participants

Van assistir un total de 2 persones a la trobada, totes dones.

Resultats de la sessió

Dinàmica 1: Debat entorn a les preguntes per a la reflexió

L'objectiu de la dinàmica va ser generar un debat obert per recollir interessos i reflexions a través d'un conjunt de preguntes plantejades, per tal de donar resposta no només a

les preguntes presentades, sinó també, proposar dificultats i reptes a superar, i experiències que ens poden inspirar. La dinàmica s'ha dividit en dues parts: s'entrega a cada persona la presentació perquè la puguin revisar durant 3 minuts i es fa una reflexió personal, i després s'obre el debat entorn a les preguntes per a la reflexió.

Preguntes plantejades:

Des del teu punt de vista, què creus que cal fer per donar resposta a aquesta problemàtica? (Malalties alimentàries. Al·lèrgies i intoleràncies)

Resultat del debat:

Manipulació d'aliments:

- El gluten no és obligat declarar-ho en les traces (manipulació). Això és un problema perquè no hi ha la cultura de posar atenció a la manipulació d'aliments. Posar en les etiquetes sense gluten no és suficient, perquè la manera de tractar els aliments i de servir-los és clau.
- Els celíacs estan obligats a comprar productes envasats per la desconfiança cap a la manipulació dels aliments.
- Hi ha manca de formació en els processos i manipulació d'aliments. A més d'una normativa que obligui a fer la manipulació de manera segura.

Sensibilització i comunicació

- Hi ha poca sensibilització i informació sobre els celíacs. Alguns ho consideren com una opció alimentària, però és un tema de salut. A l'àmbit de la restauració ha millorat, però encara falta molt més.
- És una malaltia invisibilitzada i la gent no veu el seriós que pot arribar a ser.
- Crítica a la cultura del consum d'aliments desconnectats de la natura i del seu origen. Els infants creixen desconnectats de l'origen dels aliments. Cal trobar l'equilibri entre el global i el local, i fer un consum més responsable amb productes de proximitat, de temporada, etc. Cal una educació des de la infància sobre cultura alimentària sostenible i natural. També cal sensibilització als adults.
- Molts aliments a granel, frescos, naturals tenen problemes de manipulació i dificulta que siguin segurs per persones amb aquesta malaltia. Es proposa fer una campanya per diversificar la venda a granel /natural que consideri a les persones celíacs..
- Hi ha una fèria -Free Font Fruit- en la qual participa Barcelona, és molt gran i es mostren i comparteixen productes lliures d'al·lèrgens (no només la celíaca).
- Supermercats com Aldi o Lidl estan més avançats, incentiven hàbits sostenibles i treballen molt amb les etiquetes d'origen.

Pràctiques cap a les malalties alimentàries

- En els menjadors escolars, molts monitors no tenen la formació en manipulació d'aliments per la cura dels celíacs. La Generalitat no garanteix aquesta pràctica.

- El sistema “delivery” no afavoreix una alimentació conscient, justa i inclusiva.

Dinàmica 2 i 3: Identificació i priorització d'idees

L'objectiu de la dinàmica era, a través de l'ús d'unes fitxes de treball, que les persones participants fessin aportacions que permetin donar una resposta concreta a les preguntes plantejades. La metodologia utilitzada s'ha basat en una primera part on les persones participants han omplert una o dues fitxes amb idees estella, i una segona part, on progressivament, les persones han anat presentant les seves propostes al grup.

L'objectiu de l'activitat era realitzar una pluja i recollida d'idees, pel que els resultats que es mostren a continuació no són el consens de tot el grup i no es troben ordenades per prioritat.

Millorar la formació i capacitació en temes d'al·lèrgies alimentàries

Títol de la idea: Formació específica en al·lèrgies i intoleràncies per al curs de formació “Monitor de lleure”.

- Descripció: Crear mòduls formatius específics sobre al·lèrgies i intoleràncies assessorats per les associacions corresponents (Associació de celíacs, intolerants a la lactosa, etc.), per tal d'assegurar que se segueixin els protocols operatius en la manipulació, gestió humana, etc., envers aquests casos.
- Agents clau:
 - Fundació Pere Tarrés
 - Escola del sol Josep Carol

Títol de la idea: Formació en cuines escolars i hospitals.

- Descripció: 100% formats en al·lèrgies i intoleràncies, i garantir productes segurs i saludables.

Canvis legislatius

Títol de la idea: Promoure legislació per a productes lliures d'al·lèrgens i saludables.

- Descripció: legislació per incloure al·lèrgies i intoleràncies, assegurant un producte final lliure d'al·lèrgies i intoleràncies.

Nous models alimentaris

Títol de la idea: Afavorir nous models d'establiments

- Descripció: models amb infraestructura per oferir productes saludables i aptes per al·lèrgics i intolerants. Que fomentin la sostenibilitat, l'alimentació saludable i el control per poder oferir també productes a granel.

Sensibilització

Títol de la idea: Campanya de comunicació que identifiqui alimentació amb salut

- Descripció: Sensibilització sobre la importància de conèixer tant l'origen com els propietaris dels aliments que ingereixen (des dels primers fins a productes elaborats), perquè aquests puguin millorar la nostra salut però també emmalaltir-nos. Vincular-ho a productes ecològics i de proximitat.

Títol de la idea: Més conscienciació sobre patologies

- Descripció: més conscienciació sobre les patologies existents que inclouen al·lèrgies i intoleràncies i que requereixen dietes estrictes especials.

Àmbit econòmic

Títol de la idea: Ajuts econòmics directes als agents existents (associacions).

- Descripció: proporcionar subvencions per tirar endavant projectes de millora de conscienciació, protocols, formació, etc., que vagin directament a associacions (com l'Associació de celíacs de Catalunya), que ja porten a terme molts projectes avalats i poden dur-los a la pràctica de manera més efectiva i segura.

Properes passes

- Visitar la web Decidim Barcelona per fer seguiment del procés.
- Les aportacions recollides en el procés participatiu es treballaran per a elaborar la versió definitiva de l'Estratègia.
- En els propers mesos es farà la presentació de l'Estratègia definitiva

6. Diversitats alimentàries: com s'articula l'alimentació sostenible amb la diversitat cultural de la ciutat?

Document de resultats de la trobada “Diversitat alimentàries”

Introducció

El procés d'elaboració de l'Estratègia d'Alimentació Sostenible Barcelona 2030, que es va iniciar a finals de 2021 i finalitzarà a la tardor de 2022, pretén identificar quins són els objectius estratègics prioritaris i compartits així com les línies a treballar perquè la ciutat pugui impulsar i assolir un sistema alimentari més sa, just i sostenible. Es tracta d'un procés en el que participen diversos agents de la quintuple hèlix: la societat civil, l'administració pública, el món científic, els mitjans de comunicació, i el teixit econòmic. Aquesta multiplicitat d'agents aporta la seva visió, expertesa, experiència i coneixements al procés amb la voluntat d'aglutinar veus i força, i poder així impulsar conjuntament la necessària transformació del sistema alimentari.

Per a l'elaboració d'aquesta Estratègia s'estan organitzant diversos espais de treball: un espai de plenari de ciutat, trobades de tipus sectorial o temàtic i un procés participatiu obert a la ciutadania, en el marc del qual es realitzen diverses trobades temàtiques com la que es detalla en aquest document de resultats.

El present document recull els resultats relatius a la trobada temàtica sobre diversitats alimentàries.

Data, horari i ubicació

08 de juny de 2022 de 17:30h a 19h a Aula polivalent InnoBa, Barcelona activa.

Agenda de la sessió.

17.30h a 17.35h: Benvinguda i introducció al procés i a la sessió.

17.35h a 17.50h: Explicació dels objectius i metodologia de la sessió i del punt de partida de la sessió.

17.50h a 18.20h: Dinàmica 1: Debat entorn de les preguntes per a la reflexió.

18.20h a 18.55h: Dinàmica 2: Aportació idees línies de treball i posada en comú.

18:55 a 19.00h: Conclusions, properes passes i tancament de la trobada.

Persones participants

Van assistir un total de 7 persones a la trobada. En total eren 5 dones (71%) i 2 homes (28%).

Resultats de la sessió

Dinàmica 1: Debat entorn de les preguntes per a la reflexió

L'objectiu de la dinàmica era, a través d'un conjunt de preguntes plantejades, obrir el debat entre les persones participants per tal de donar resposta no només a les preguntes que es presentaven, sinó també, proposar dificultats i reptes a superar, i experiències

que ens poden inspirar. La dinàmica s'ha consistit a fer llançar dues preguntes clau per a la reflexió personal, i després generar un debat entorn de les preguntes.

Alicia Calvo presenta la sessió, fa la contextualització sobre el procés d'elaboració de l'Estratègia alimentària de Barcelona i situa el punt de partida per a la sessió. Ens acompanya Marta Ruiz, experta en diversitat alimentària.

Pregunta plantejada:

- Com articular l'alimentació sostenible i la diversitat cultural de la ciutat i visibilitzar les múltiples formes en les que s'expressa l'alimentació sostenible?

Resultat del debat:

El debat se centra en diversos eixos principals com la sostenibilitat i el coneixement multicultural, en tots dos casos relacionats amb el tema de l'alimentació. Encara que algú hagi parlat de l'alimentació com una necessitat energètica, en general tots estaven d'acord en una forma molt concreta d'entendre l'alimentació.

En tot el debat s'ha repetit la idea de l'alimentació com un dret per a tothom i la necessitat de garantir un accés a ella. S'ha dit que mentre no hi hagi igualtat d'oportunitats en l'alimentació no hi haurà ni justícia ni equitat.

Sostenibilitat

- La sostenibilitat ha de ser el paraigua que aculli el tema de les diversitats alimentàries. A més de promoure la diversitat cultural alimentària, cal assegurar-se que sigui sostenible i que totes les persones tinguin accés a ella, tant des del coneixement de recursos com des de l'econòmic, sempre respectant que el preu sigui just. P. ex.: a les donacions alimentàries normalment no es té en compte aquesta diversitat.
- Es comenta l'alimentació sostenible com a bona per al planeta, la salut de les persones i el propi territori.
- Una pràctica sostenible on es respecti la diversitat alimentària pot ser veure quins aliments d'origen divers es poden produir aquí, fent-los productes de proximitat i reduint la petjada de carboni. També s'ha comentat el que podria ser el contrari, que és veure quins aliments de la cultura local poden ser similars als productes d'altres orígens i adaptar-los per a mantenir pràctiques tan sostenibles com sigui possible.
- Dieta mediterrània com la dieta que pot ser sostenible per la situació geogràfica de Catalunya, que pot acollir alhora la multiculturalitat dels països del mediterrani.

Coneixement multicultural

- És fonamental l'accés al coneixement sobre l'alimentació sostenible i diversa i també a les pràctiques o oportunitats ja existents (per exemple: molta gent no sap de l'existència d'horts urbans on puguin participar).

Les persones participants estan d'acord en:

- La importància d'aprofitar el coneixement multicultural ja existent en la societat, gràcies a la diversitat de persones i fer ús d'això. Exemples:

- Conèixer les pràctiques de producció sostenible que feien les persones en el seu lloc d'origen.
 - Aprendre de les pràctiques de resiliència de les persones migrades.
 - Incloure a persones de col·lectius culturalment diversos en diferents fases de la producció d'aliments.
 - Crear espais i cuines comunitàries en barris juntament amb la col·laboració de comerciants, associacions, etc. i que els veïns els utilitzin d'una manera conjunta.
 - S'han comentat esdeveniments concrets com sopes del món com a activitat multicultural en la qual aprendre els uns dels altres.
- Cal incloure el tema de la diversitat alimentària en entitats o iniciatives ja existents com en CIAP- Terra Pagesa, escoles, etc.
 - En el cas de les escoles, cal impulsar el coneixement mitjançant l'educació gastronòmica, per a inculcar canvis sostenibles i multiculturals.

Dinàmica 2: Identificació i priorització d'idees

L'objectiu de la dinàmica era, a través de l'ús d'unes fitxes de treball, que les persones participants fessin aportacions que permetin donar una resposta concreta a les preguntes plantejades. La metodologia utilitzada s'ha basat en una primera part on les persones participants han omplert una o dues fitxes estrella, i una segona part, on progressivament, les persones han anat presentant les seves propostes al grup.

L'objectiu de l'activitat era realitzar una pluja i recollida d'idees, pel que els resultats que es mostren a continuació no són el consens de tot el grup i no es troben ordenades per prioritat.

Difusió de la diversitat alimentària

Títol de la idea: Educar per una alimentació sostenible des de l'escola.

- Descripció: Oferir educació sobre alimentació sostenible, saludable i cultural des dels primers anys (teoria i pràctica). Es poden impartir extraescolar o trobades interculturals amb les famílies.

Títol de la idea: Racialització dels discursos agroecològics i de sostenibilitat en diversos àmbits com a comunicació, artístic...

- Descripció: Promoure i finançar la generació de continguts amb perspectiva ecològica, feminista, anticolonial, que recullen la relació entre sostenibilitat, agrobiodiversitat, resiliència climàtica migrant i memòria multicultural. Finançar nous medis i productors de continguts digitals comunitaris.
- Agents clau:
 - Ràdios comunitàries
 - Medis digitals
 - Medis locals: ràdio i televisió

Títol de la idea: Donar visibilitat a iniciatives de consum sostenible a col·lectius de ciutadanes migrades.

- Descripció: donar a conèixer a les persones consumidores, entitats i iniciatives de col·lectius de ciutadanes migrades, que ja existeixen i que practiquen i promouen l'alimentació sostenible. Donar-los visibilitat en espais amb incidència en la compravenda de productes alimentaris, com per exemple, supermercats cooperatius, cooperatives de consum, cuines comunitàries...
- Agents clau:
 - Food coop Barcelona
 - Grups de consum de la ciutat
 - Espais de consum responsable.

Títol de la idea: Realitzar més jornades gastronòmiques

- Descripció: Realitzar més fires gastronòmiques i més grans, anuals o bianuals, o jornades, i que siguin de fàcil accés. Podria ser un nexa d'unió entre països, donada la diversitat cultural del país, ciutat o comunitat autònoma.
- Agents clau:
 - Associacions de veïns i veïnes
 - Barris
 - Obradors comunitaris (cook-working).

Títol de la idea: Fira cultural

- Descripció: espai de trobada de cultures diverses en els quals s'han d'adaptar receptes típiques de menjars amb els productes disponibles produïts en la regió. D'aquesta manera, s'estimula la innovació i la interculturalitat en l'àmbit de l'alimentació. Es pot complementar amb divulgació de productes produïts de manera sostenible.
- Agents clau:
 - Associacions culturals de diversos països
 - Productors d'alimentació sostenible

Títol de la idea: Assignatura escolar (gastronomia), teoria i pràctica.

- Descripció: els aliments no són només productes o objectes. Són expressions fonamentals de l'univers i és molt necessari com són, com preparar-los, cuinar-los, com és el seu origen, la seva qualitat organolèptica i tipus d'energia.
- Agents clau:
 - Ministeri d'educació
 - AFA's
 - Claustre de professors
 - Pedagogues.

Títol de l'idea: Instaurar de manera obligatòria la informació de la petjada carbònica.

- Descripció: s'ha de donar reconeixement a l'impacte mediambiental dels aliments com tal de facilitar la informació als consumidors finals perquè puguin triar lliurement un aliment o un altre.
- Agents clau:
Ministeri de consum
- Projectes vius: països que indiquen quina és la petjada de carboni en les etiquetes dels productes alimentaris

Títol de la idea: Fira d'economia solidària i migrant.

- Descripció: intercanvi d'experiències, d'informació, productes, sabers, etc. en el marc de l'economia migrant. Amb les persones migrants com a protagonistes, no com convidats. Exposar treballs sobre memòria històrica des de l'origen dels aliments i la seva producció.
- Agents clau:
Economia solidària i migrant
- Projectes vius:
 - Fira ecosolidària migrant. Espai de trobada i intercanvi.

Cuines comunitàries saludables i diverses

Títol de la idea: Menús diversos i variats a les escoles.

- Descripció: introduir la diversitat alimentària i menús variats en els menjadors escolars.
- Agents clau:
Administració pública
Escoles i AFA's
Empreses de menjadors escolars
Pagesia local
Distribuïdors
- Projectes vius: Ecocentral, AFA escola Gayarre

Títol de la idea: Cuines del món (àmbit escolar)

- Descripció: activitat periòdica (de més d'un dia) a les escoles on es fan activitats relacionades amb la cultura gastronòmica, perquè els infants puguin compartir amb la resta elements de la seva cultura d'origen i que la resta pugui aprendre sobre la diversitat cultural de l'escola. Activitat familiar.
- Agents clau:
Administració pública

Escoles i AFA's

Mercats locals

Associacions de barri

Representants de comunitats de tipus associatiu

- Projectes vius: Cuisine du monde (França). Iniciativa inclusiva a l'escola republicana.

Títol de la idea: Aprofitament alimentari i diversitat cultural

- Descripció: Obradors nous o existents per transformar i conservar aliments amb una línia de productes interculturals i de proximitat.
- Agents clau:
 - L'etnogràfica
 - Es-imperfect foods
 - Espigoladors
 - Entitats de distribució solidària d'aliments
 - Punts de venda d'alimentació responsable i sostenible
- Projectes vius: Es-imperfect foods, Espigoladors

Producció agrícola culturalment diversa

Títol de la idea: Horts comunitaris

- Descripció: Facilitar accés a l'experiència de cultiu d'horts comunitaris amb acompanyament de professionals i que les persones puguin gaudir els productes produïts en un àpat comunitari (Format taller i altres modalitats).

Títol de la idea: Terrenys per a cultiu

- Descripció: disposar de terreny per cultivar amb la finalitat de l'autoconsum o per engegar petits negocis locals.

Títol de la idea: Productes identitaris

- Descripció: facilitar la producció i elaboració de productes identitaris bàsics a escala local.
- Agents clau:
 - Bancs de llavors
 - Botigues de planter
 - Pagesia agroecològica
 - Parcs agraris i tècnics agraris
 - Administració pública
- Projectes vius: Hort de l'erició, horta l'Àfrica, Cal notari, Cal Rosset, pagesos migrants, Les refardes.

Títol de la idea: Relleu agrari intercultural i sostenible

- Descripció: identificar camps/parcel·les agràries metropolitanes en desús o de productors a punt de jubilar-se i que l'administració llogui o compri terres per al cultiu de proximitat, ecològic i culturalment divers, ja que hi ha població lligada que serà consumidora a través d'entitats, comerços...
- Agents clau:
 - Parcs agraris
 - Sindicats agraris
 - Diputació de Barcelona
 - Departament de consum responsable de l'ajuntament de Barcelona
 - Institut de mercats municipals
- Projectes vius: Hort de l'erició, horta l'Àfrica, Cal notari, Cal Rosset, pagesos migrants, Les refardes.

Títol de la idea: Escalar la producció de cultius adaptats des dels principis de l'agrodiversitat i heterogeneïtat de l'agroecologia

- Descripció: dissenyar camps i subvencionar producció agroecològica de tipus de cultius resilient (que resisteixen millor el canvi climàtic). Produir llavors i facilitar l'accés a terrenys i recursos per aquests tipus de cultiu.
- Agents clau:
 - Xarxa d'horts urbans
 - Xarxa d'horts urbans indignats, comunitaris, municipals
 - Xarxes d'horts escolars

Títol de la idea: Certificat de no explotació. Certificat de producció justa.

- Descripció: garantir l'origen dels productes en clau de justícia en el camp, en la producció i distribució de fruita, verdura...incloent el treball dels temporers.

Investigació innovadora aplicada a la diversitat cultural alimentària

Títol de la idea: UAB i terra pagesa com centre d'abastiment intercultural.

- Descripció: el personal de l'UAB cerca productes de proximitat, agroecològics de diferents cultures que es produeixen al parc agrari, Maresme o Collserola i fan un catàleg per donar visibilitat a aquests productes i fer difusió entre col·lectius potencialment interessats.
- Agents clau:
 - L'etnogràfica
 - UAB
 - Espai agrari baixa Tordera
 - Parc agrari baix Llobregat
 - Diputació de Barcelona (entitats socials i consum responsable)
 - DACC

- Projectes vius: Food coop, Keras Buti/ La fundició, La Magrana vallesana.

Títol de la idea: Mapeig de coneixements agrícoles, de processament d'aliments i cuina de persones migrades.

- Descripció: recórrer la ciutat i sobretot les perifèries per reconèixer i acollir els coneixements amb resiliència i resistència climàtica de persones migrants, que s'estan desaprovechant per descurat, ignorància o racisme.
- Agents clau:
 - Escoles
 - Menjadors públics
 - Horts
 - Casals
 - Comerç migrant
- Projectes vius: Temporers, Fruita amb justícia, horts urbans de Ciutat Vella, Raval, Horta, Carmel, L'hospitalet de Llobregat i perifèries en general. Comunalitat, La florida s'avecina, Keras Buti coop, l'Etnogràfica, Quirhort.

Títol de la idea: Infraestructura per posar en valor i en joc els coneixements mapejats, a escala experimental.

- Descripció: fer una petita reforma agrària local amb la finalitat que les persones migrants puguin accedir a terres per aprofitar els seus coneixements i produir des de l'experimentació. Quins cultius s'adopten? Quins cultius es poden associar? Com produïm llavors? Com es poden cuinar els productes i introduir-los en els hàbits de consum dels habitants de Barcelona? Com teixir xarxa amb el coneixement migrant?
- Agents clau:
 - Departament d'agricultura de la Generalitat
 - Bancs de llavors lliures i autòctones
 - Tècnics comunitaris d'horts d'origen divers
 - Centres universitaris d'investigació
 - Escoles agràries
 - Parcs i jardins de l'Ajuntament de Barcelona
 - INCASÒL
- Projectes vius: Keras buti coop, L'hort de l'Eriçó.

Títol de la idea: Laboratori d'aliments del món.

- Descripció: assaigs d'adaptació en terres de properes, amb diferents varietats de fruites, verdures i hortalisses típiques de la dieta de les cultures presents a Barcelona. Pot fer-se en col·laboració amb l'universitat de ciències agràries.
- Agents clau:
 - Propietaris de terres properes
 - Bancs de llavors

Universitat agrària.

Espais per oferir més diversitat alimentària

Títol de la idea: Incorporar persones amb orígens i identitats diverses en projectes agroalimentaris.

- Descripció: treballar per incorporar persones de persones amb orígens i identitats diverses en projectes agroalimentaris en tota la cadena alimentària, lluitant contra el racisme i l'exclusió social, i posant en valor la pagesia i l'alimentació.
- Agents clau:
 - Administració pública (programes d'inserció social)
 - Entitats socials
 - Projectes agroecològics
 - Mercat municipal
 - Pagesos
- Projectes vius: Cehda Ghana, Food relations, Espigoladors, Abanca catering, Sindillar, Mujeres pa'lante, Diomcoop.

Títol de la idea: Nous canals curts de comercialització

- Descripció: generar nous canals curts de comercialització amb comerciants que tenen poca accessibilitat a pràctiques agroecològiques i sostenibles.
- Agents clau: administració pública, grups de consum, botigues cooperatives.
- Projectes vius: Food coop, Keras Buti/ La fundició, La Magrana vallesana.

Títol de la idea: Mercats de pagès inclusius

- Descripció: oferir en els mercats de pagès productes demandats per les comunitats d'orígens diversos dels barris. Productes que es puguin produir amb relativa facilitat (ex. coriandre, la carxofa de Jerusalem, fulles de "kefir").
- Agents clau:
 - Productors locals
 - Ajuntaments
 - Associacions locals
- Projectes vius: mercats de barri de Londres

Títol de la idea: Estratègia envers el racisme en el marc dels comerços.

- Descripció: Incloure a les campanyes d'alimentació sostenible dels mercats municipals, les botigues de fruites i verdures i comerços de restauració d'origen xinès, pakistanès, de Bangladesh, etc. Detectar les necessitats d'aquests comerços i incloure'ls sense imposicions.
- Agents clau:
 - Botiguers

Restauradors
Eixos comercials

Títol de la idea: Accions per a millorar l'accés a recursos.

- Descripció: facilitar terres, horts, menjadors...espais i recursos a persones amb major vulnerabilitat.

Properes passes

- Visitar la web Decidim Barcelona per fer seguiment del procés.
- Les aportacions recollides en el procés participatiu es treballaran per a elaborar la versió definitiva de l'Estratègia.
- En els propers mesos es farà la presentació de l'Estratègia definitiva